

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

***Анотація.** У статті проаналізована сутність фінансового планування, як невід'ємної частини управління підприємством. Визначено цілі фінансового планування: економічне зростання підприємства та досягнення економічного та соціального ефекту на підприємствах. Також висвітлені основні завдання фінансового планування, виконання яких забезпечить успішне управління підприємством. Відповідно до основних заходів фінансового планування визначені його складові елементи: центр доходу та центр витрат підприємства. Запропонована схема інтегрованого загального планування, що дає змогу забезпечити фінансову рівновагу. Розглянуто основні елементи та охарактеризовані класифікаційні ознаки фінансового прогнозування. Виділені три класи методів прогнозування: екстраполяція, моделювання, опитування експертів. Визначена загальна типова методика прогнозування, включаючи етапи її дослідження. Це дозволяє розробляти прогнози високої достовірності та точності для підвищення рівня об'єктивності та обґрунтованості розробки цілей на підприємстві. Охарактеризовані такі головні функції фінансового прогнозування, як науковий аналіз процесів і тенденцій, причинно-наслідкових зв'язків господарського розвитку в конкретно-історичних умовах та виявлення проблем господарського розвитку; оцінка дії цих процесів в майбутньому; виявлення можливих альтернатив розвитку в перспективі.*

***Ключові слова :** фінансове планування, фінансове прогнозування, підприємство, методики прогнозування, функції фінансового планування та прогнозування.*

Постановка проблеми. В сучасних умовах, коли конкурентоспроможність підприємств усіх форм власності, їх сильна позиція на ринку товарів та послуг значним чином залежить від вибору сфери діяльності й уміння забезпечити фінансову стабільність, інтерес економістів до фінансового планування та форм і методів контролю виконання фінансового плану постійно зростає. Роль фінансового планування та прогнозування в діяльності підприємств набула докорінних змін, пов'язаних із суттєвими змінами в системі планування в цілому

При цьому, ефективне управління фінансами підприємства можливе лише тільки за умови планування всіх фінансових потоків, процесів і відносин на підприємстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання ролі фінансового планування та прогнозування на підприємствах досліджували такі вчені як: Слав'юк Р. А., Партій Г. О., Татянич Л.С., Кравченко О. О., Степура В. В., Білоусова О.С., Філімоненков О.С., Білик М.Д., Бланк І.А, Кириленко О. П., Дж. Ван Хорн, Робсон А., Лі Ч., Брейлі Р., Поукок М., Фіннерті Дж., Шим Дж. та ін.

Невирішені частини проблеми. Фінансове планування та прогнозування має велике значення для всебічного розвитку підприємства. Вірно розроблений фінансовий план та спрогнозовані фінансові потоки сприяють подоланню спаду виробництва й забезпеченню передумов економічного зростання на підприємстві, тому питання впровадження фінансового планування та прогнозування потребує проведення подальших досліджень.

Метою дослідження є визначення поняття фінансового планування та прогнозування на підприємствах, розкриття необхідності їх впровадження у діяльність господарюючого суб'єкта.

Основні результати дослідження. Фінансове планування на підприємстві слід розглядати як цілеспрямовану дію на господарську діяльність в цілому, на окремі ланки і суб'єкти господарювання з метою обґрунтування ефективності прийнятих економічних рішень з урахуванням їх забезпеченості джерелами фінансування, оптимізації накреслених витрат і позитивних кінцевих результатів.

Фінансове планування як суб'єктивна діяльність людей тільки тоді дає позитивні результати, коли базується на знанні об'єктивних закономірностей суспільного розвитку, тенденціях руху фінансових ресурсів, вивченні вихідної бази, результативності раніше проведених заходів та фінансових операцій.

Головне завдання у даному процесі має використання сучасних методів планування, оцінка рішень, багатоваріантність розрахунків на основі новітньої обчислювальної техніки, що забезпечується розвитком науки, техніки, високою кваліфікацією спеціалістів.

Обґрунтування фінансових показників фінансових операцій, як і результативність багатьох господарських рішень, досягається і процесі фінансового планування та прогнозування. Фактично фінансове прогнозування має передувати плануванню і здійснювати оцінку численних варіантів (відповідно визначати можливості управління рухом фінансових ресурсів на макро- і мікро-рівнях). За допомогою фінансового планування конкретизуються прогнози, визначаються конкретні шляхи, показники, взаємопов'язані завдання, послідовність їх реалізації, а також методи, що сприяють досягненню обраної мети.

Фінансове планування – це науковий процес обґрунтування на певний період руху фінансових ресурсів підприємства і відповідних фінансових відносин. При цьому об'єктом планування є фінансова діяльність підприємства [5]. Для формування та використання різних фондів коштів визначається рух ресурсів, фінансових відносин, які опосередковують їх, і нові вартісні варіації.

В економічній літературі існує розмаїття точок зору щодо визначення сутності поняття фінансове планування, які наведено в табл. 1.

Таблиця 1.1

Поняття фінансового планування у визначеннях зарубіжних та українських науковців

Вчений	Ствердження
А. Робсон [9]	фінансове планування – засіб, який сприяє оптимальному вибору між альтернативними варіантами при прийнятті рішень;
Ченг Ф. Лі, Джозеф І. Фіннерті [18]	фінансове планування – процес аналізу дивідендної, фінансової, інвестиційної політики, прогнозування їх результатів і впливу на економічне оточення компанії та прийняття рішень щодо допустимого рівня ризику при оптимальному виборі проектів;
Д. Хассі [17]	фінансове планування – орієнтований у майбутнє, постійний процес управління, який здійснюється в певних узгоджених межах та на різних рівнях управління;
Д. Хан [16]	фінансове планування – багатоступеневий процес планування платежів, руху запасів і платіжних засобів, визначення й підтримання цільового резерву ліквідності;
Л. А. Сухарева, С. Н. Петренко [12]	фінансове планування – процес здійснення господарсько-організаційної функції управління підприємства з орієнтацією на перспективний розвиток;
О. С. Філімоненков [13]	фінансове планування – процес розрахунку фінансових ресурсів, їх розподіл визначення обсягів надходження відповідних видів фінансових ресурсів і їх розподілу за напрямками використання у запланованому році;
Г. А. Семенов, В. З. Бугай [10]	фінансове планування – процес систематичної підготовки управлінських рішень, які прямо чи опосередковано впливають на обсяги фінансових ресурсів, узгодження джерел формування та напрямків використання;
М. Д. Білик [2]	процес визначення обсягу фінансових ресурсів за джерелами формування і напрямками їх цільового використання згідно з виробничими та маркетинговими показниками підприємства у плановому періоді;
С. В. Онищенко [8]	Процес систематичної підготовки управлінських рішень, які прямо чи опосередковано впливають на обсяги фінансових ресурсів,

	узгодження джерел формування та напрямків використання згідно з виробничими, маркетинговими планами та показниками діяльності підприємства у плановому періоді, і які забезпечують вирішення завдань найбільш раціональним шляхом;
А. М. Поддєрьогін [14]	процес розроблення системи фінансових планів і планових (нормативних) показників із забезпечення розвитку підприємства необхідними фінансовими ресурсами та підвищення ефективності його фінансової діяльності в майбутньому періоді;
І. А. Бланк [3]	процес розробки системи фінансових планів з окремих аспектів фінансової діяльності, які забезпечують реалізацію фінансової стратегії підприємства у наступному періоді;
В.С. Загорський, О. Д. Вовчак [1]	фінансове планування – діяльність, яка пов'язана з управлінням фінансами; елемент фінансового механізму;
О. П. Кириленко [6]	фінансове планування – один з елементів діяльності, пов'язаної з управлінням фінансами, складова частина всього народногосподарського планування.

На підставі визначень науковців можна стверджувати, що фінансове планування як процес розглядається більшістю авторів, як українських так і іноземних. Це пояснюється тим, що планування являє собою невід'ємну частину управління та дає змогу зв'язати всі структурні об'єднання підприємства в цілісну виробничо-господарську систему, і забезпечити її розвиток в напрямі досягнення поставлених цілей, звідси витікає і вибір цілей та визначення найкращих способів їх реалізації, які покладено в вище наведені визначення авторів.

Щодо визначення фінансового планування як виду діяльності можна зазначити, що воно найбільш точно було висвітлено в ствердженнях таких авторів, як Сухарева Л. А. та Петренко С.Н., в яких воно безперечно являє собою діяльність, яку здійснює спеціаліст та яка спрямована на максимізацію ефективності функціонування підприємства та вирішення поставлених завдань.

Ураховуючи те, що фінансове планування є засобом реалізації основних функцій фінансів підприємств – розподільчої, регулювальної, контрольної, можна зробити висновок, що фінансове планування, є не тільки необхідним елементом фінансового планування, але й суттєвим засобом його реалізації. Однак, більшість вітчизняних учених вважають, що фінансове планування поряд з плануванням грошових потоків включає планування фінансових результатів, активів і пасивів, інвестицій та джерел їх фінансування.

Отже, на нашу думку, найбільш точне висвітлення поняття зводиться до того, що фінансове планування – це свідомо організована діяльність фінансового розвитку підприємства на основі гармонійної, оптимальної структури цілей та відповідних їм засобів досягнення у процесі розробки конкретного плану фінансових заходів.

Тому, діяльність кожного підприємства в системі фінансового планування має ґрунтуватися на ряді поставлених цілей. До таких цілей відносять: економічне зростання підприємств та досягнення економічної та соціальної ефективності на підприємствах.

Виходячи з поставлених цілей успішна діяльність підприємства визнається основними завданнями фінансового планування, які представлено на рисунку 1.

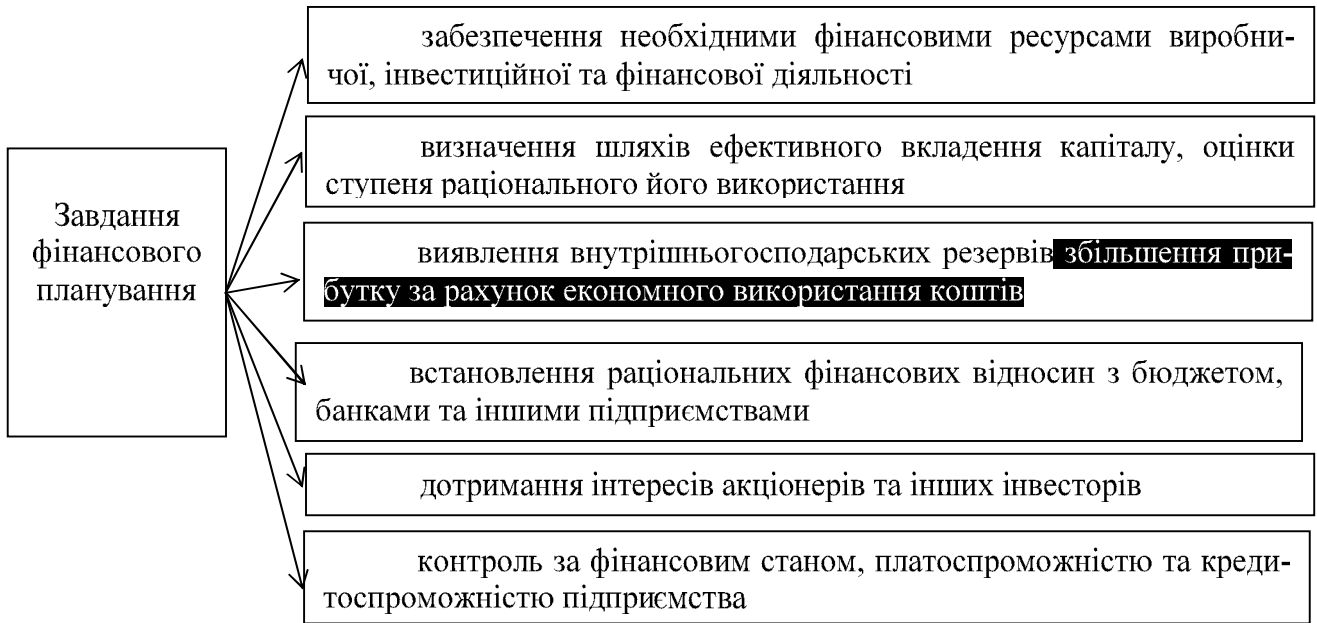

Рис. 1. Завдання фінансового планування

Наведені завдання на рис. 1. дають точне відображення логіки планування підприємства, яке наведено на рис. 2.

Рис. 2. Логіка планування на підприємстві

Виходячи з наведених ключових заходів – планування на підприємстві виділяють як послідовний етап розробки дій у визначеному порядку.

Відповідно до встановлених заходів, важливою складовою фінансового планування господарюючого суб'єкта є визначення його центрів доходу (прибутку) і центрів витрат (рис. 3).

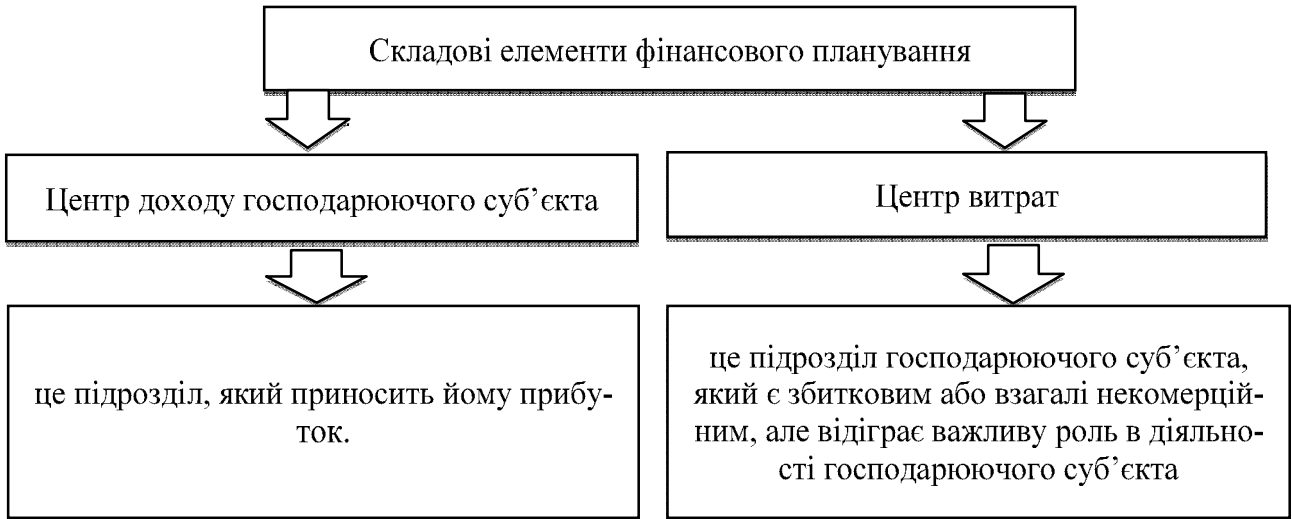

Рис. 3. Складові елементи фінансового планування

Крім вище наведених складових елементів, фінансове планування допомагає оперувати майбутніми потоками платежів. Воно необхідне, щоб формувати потоки на підприємстві та грошовий обіг між підприємством і зовнішнім середовищем з врахуванням стану платіжних засобів за один або кілька періодів. Потоки платежів та запаси платіжних засобів для фінансового планування слід визначати за видом, величиною і моментом часу їх виникнення на підставі діяльності підприємства в майбутньому. Це дозволить володіти інформацією про очікувані платежі.

Фінансове планування потрібне для збереження рівноваги підприємства, а також, для уникнення накопичення зайвих ліквідних засобів. Воно повинно охоплювати всі фінансово-економічні та виробничо-господарські процеси, а саме: формування потоку грошових засобів, планування зовнішнього фінансування і дезінвестування, планування резервів ліквідності, планування інвестицій і дезінвестицій. Виконати ці завдання можна лише в межах одночасного планування. Щоб пов'язати всі розрахунки на підприємстві розробляють схему інтегрованого загального планування. Так, схему інтегрованого планування наводять В. А. Анташов та Г. В. Уварова. (рис. 4).

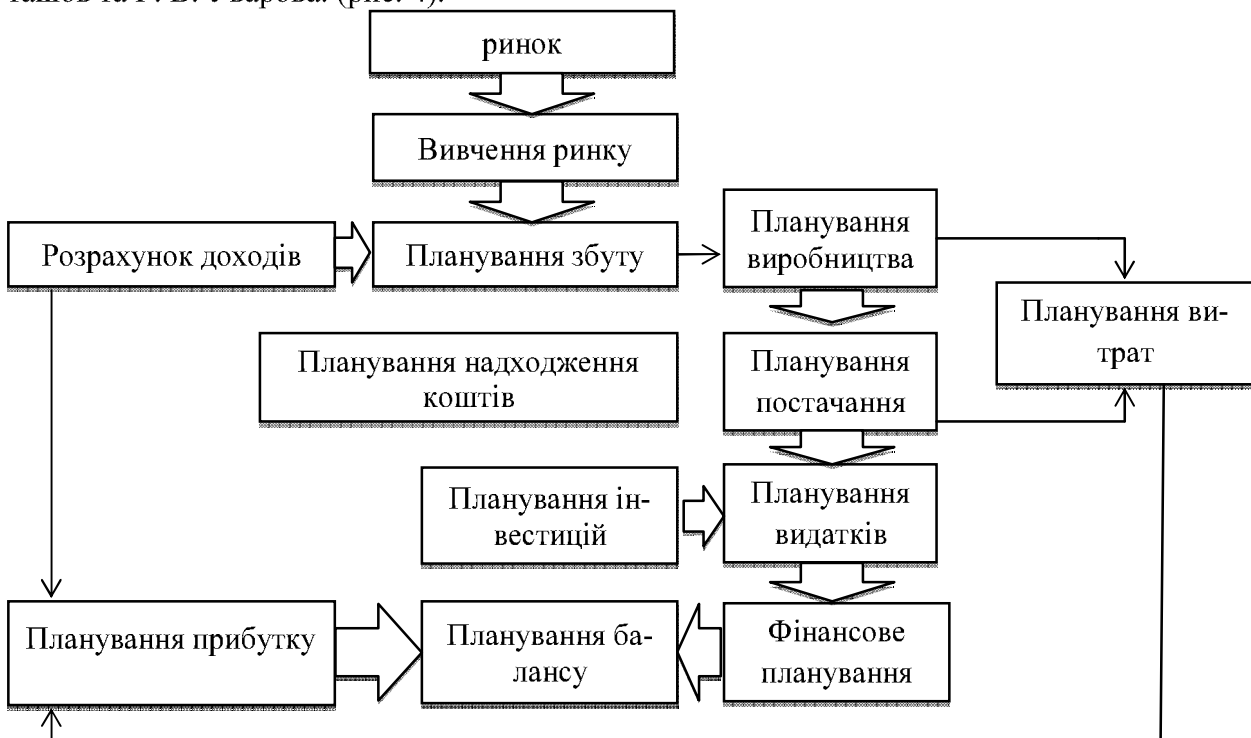

Рис. 4. Схема інтегрованого планування на підприємствах [14]

Такий підхід до планування дає змогу забезпечити фінансову рівновагу.

Отже, фінансове планування представляє собою фінансове забезпечення господарської діяльності підприємства і дозволяє обґрунтувати відповідні фінансові рішення.

Для реалізації цих фінансових рішень підприємства здійснюють фінансове прогнозування. Термін «прогнозування» був поширеним починаючи з 1990-х років, коли почалась складатися спеціальна теорія – розробка прогнозів керованих явищ (прогностика).

Прогнозування – це спеціальне наукове дослідження конкретних перспектив розвитку [7].

З точки зору класифікації прогнозування воно можна лише вказати, що по часу попередження воно розділяється на такі ознаки, які наведено в рис. 5.

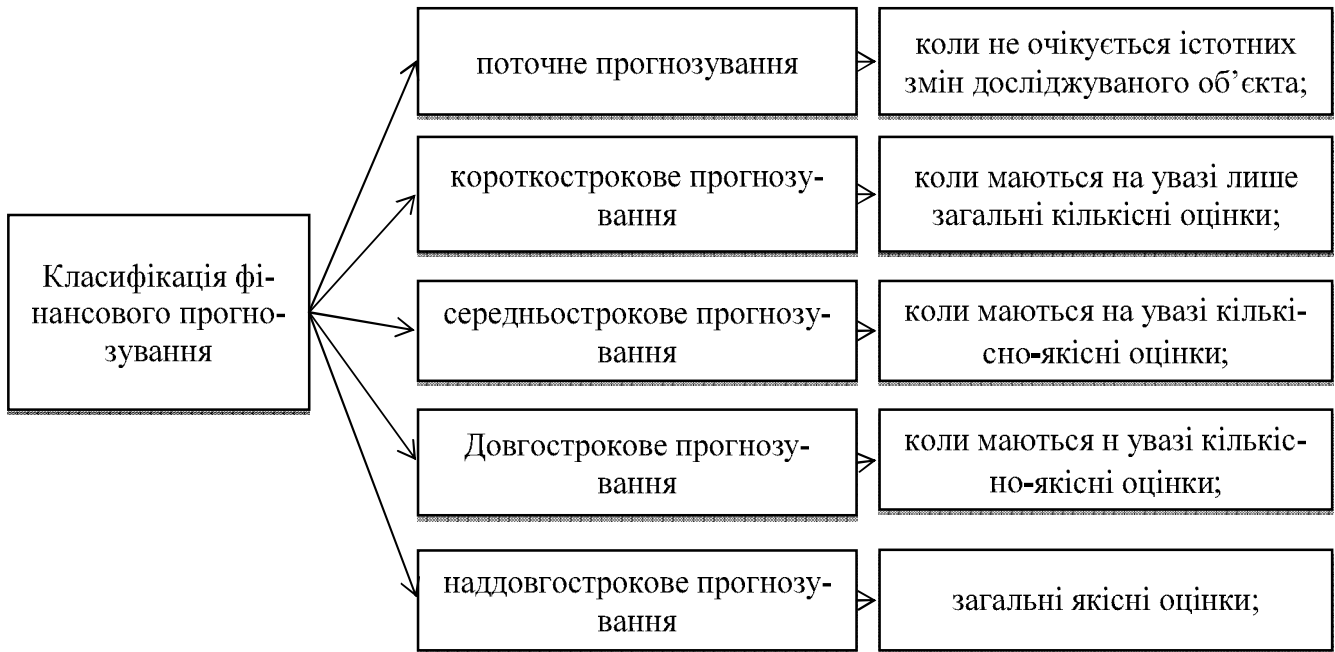

Рис. 6. Класифікація фінансового прогнозування [7]

Зазвичай виділяють три класи методів прогнозування: екстраполяція, моделювання, опитування експертів. Але така класифікація умовна, оскільки прогностичні моделі передбачають екстраполяцію і експертні оцінки, останні є підсумком екстраполяції і моделювання досліджуваного об'єкта.

Конкретні методики, по яких ведеться прогнозування, утворюються шляхом оптимального поєднання декількох методів згідно меті і завданням дослідження. Інколи декілька методик об'єднують в комплексну систему прогнозування (так звану прогнозуючу систему) в сукупності з системами цілеспрямування, планування, програмування, проектування, управління в цілому.

Прогнозування полягає в тому, щоб певними методами з використанням спеціального інструментарію кількісних оцінок обробити наявну на даний момент інформацію про фінанси, закономірності їх зміни, конкретні умови їх функціонування в даний момент і отримати уявлення про напрямки їх розвитку та стан в майбутньому.

Загальна типова методика прогнозування включає в себе такі етапи дослідження (табл. 2).

Таблиця 2.

Етапи фінансового прогнозування

Етап дослідження	Характеристика
передпрогнозна орієнтація	визначення предмету, мети, завдань, часові попередження, робочих гіпотез, методів, структури і організації дослідження;
прогностичний фон	збір готових даних по снігових, непрофільних галузях прогнозування;
вихідна або базова модель	система показників, параметрів, що відображує характер і структуру об'єкта;
пошукова модель	проекція в майбутнє системи показників вихідної моделі на дату попередження по спостережуваній тенденції з врахуванням чинників прогностичного фону;
нормативна модель (для керування явищ)	проекція в майбутнє системи показників вихідної моделі у відповідності із заданими цілями і нормами по заданих критеріях;
оцінка міри достовірності (верифікація) і уточнення попередніх моделей	прийом паралельних, контрольних методів, зазвичай опитом експертів;
вироблення рекомендацій	для оптимізації ухвалення рішень в плануванні, управлінні на основі зіставлення прогностичних моделей.

Дотримання вимог методики прогнозування дозволяє розробляти прогнози відносно високої достовірності, точності, дальності, а по керованим об'єктам давати цінну попередній інформації для підвищення рівня об'єктивності і, отже, обґрунтованості розробки цілей, планів, програм, проектів, рішень.

В основі фінансового прогнозування виділяють такі головні функції:

1) науковий аналіз соціальних, економічних і науково-технічних процесів і тенденцій, об'єктивних причинно-наслідкових зв'язків соціально-економічних явищ господарського розвитку в конкретно-історичних умовах, оцінка ситуації, що склалася і виявлення вузлових проблем господарського розвитку;

2) оцінка дії цих тенденцій в майбутньому і передбачення нових умов і проблем, що вимагають свого вирішення;

3) виявлення можливих альтернатив розвитку в перспективі, накопичення матеріалу для всебічно обґрунтованого вибору тієї чи іншої можливості розвитку і прийняття оптимального планового рішення, що забезпечує активний вплив на подальший розвиток фінансів [15].

Прогноз окреслює області та можливості, в рамках яких можуть бути поставлені реальні завдання і цілі, виявляє проблеми, які повинні стати об'єктом розробки в плані. У ньому розглядаються варіанти активного впливу на об'єктивні фактори майбутнього розвитку фінансів. Фінансовий прогноз – це таке дослідження перспективного розвитку, яке не обмежене прийнятим конкретним економічним і політичним рішенням, а тому має попередній, варіантний характер, горизонти його не обмежені рамками планованого періоду.

Отже, розробка прогнозу і формування плану – взаємопов'язані стадії планової роботи, які, однак, мають специфіку. Різниця між ними полягає в тому, що план – відображення і втілення вже прийнятого господарсько-політичного рішення, а прогноз – пошук можливого реалістичного, економічно вірного рішення. План як підсумок всіх видів і етапів планової роботи повинен бути якісно однозначним, спрямованим на досягнення вже обраних цілей. Прогноз виявляє можливість різних варіантів розвитку, аналізує та обґрунтовує їх.

Література:

2. Загорський В. С. Фінанси : навч. посіб. / В. С. Загорський, О. Д. Вовчак, І. Г. Благун, І. Р. Чуй. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2008. – 247 с.
1. Білик М. Д. Основи бюджетування : навч. посіб. / [М. Д. Білик, Р. І. Заворотній, Л. І. Данілова та ін.] ; кер. кол. авт. і наук. ред. д-р екон. наук, проф. М. Д. Білик. – К. : КНЕУ, 2009. – 454 с.

2. Бланк И. А. Стратегия и тактика управления финансами / И. А. Бланк. – К. : МП «ИТЕМ лтд» : СП «АДЕФ-Украина», 1996. – 534 с.
3. Гузенко О. П. Фінансове планування на промислових підприємствах / О. П. Гузенко // Фінанси України – 2003. – №11. – С. 73 – 76.
4. Крамаренко Г. О. Фінансовий менеджмент : підручник / Крамаренко Г. О., Чорна О. Є. – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 520 с.
5. Кириленко О. П. Фінанси (Теорія та вітчизняна практика) : навч. посібник / Кириленко О. П. – Тернопіль : Економічна думка, 2000. – С. 15-18.
6. Кунев Ю. Д. Управління в митній службі : підручник / За заг. ред. Ю. Д. Кунєва / Ю Д Кунєв. – К. : Центр навчальної літератури, 2006.
7. Онищенко С. В. Фінансове планування – основний елемент управління фінансами підприємства / Онищенко С. В. // Фінанси України – 2000 – №9.
8. Робсон А. П. Финансовое планирование и контроль / А. П. Робсон. – М. : ИНФРА, 1996. – 480 с.
9. Семенов Г. А. Фінансове планування і управління на підприємствах : [навчальний посібник] / Г. А. Семенов, В.З. Бугай, А. Г. Семенов, А. В. Бугай. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 432 с.
10. Слав'юк Р. А. Фінанси підприємства : навч. посіб. / Р. А. Слав'юк. – К. : ЦУЛ, 2002. – 323 с.
11. Сухарева Л. А. Контроллинг – основа управления бизнесом / Л. А. Сухарева, С. Н. Петренко. – К. : Ника-Центр, Эльга, 2003.
12. Филимонов А. С. Финансы предприятий / А. С. Филимонов. – К. : Ника-Центр, Эльга, 2002. – 280 с.
13. Фінанси підприємств : підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. – К. : КНЕУ, 2001. – 460 с.
14. Фінансовий менеджмент / Г. Г. Кірейцев. – Житомир : ЖІТІ, 2001. – 440 с.
15. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга / Д. Хан ; [пер. с нем. ; под ред. Л. Г. Головача, М. Л. Лукашевича]. – М. : Финансы и статистика, 1997.
16. Хасси Д. Стратегия и планирование : Руководство менеджера / Д. Хасси. – СПб. : ИД «Питер», 2001. – 384 с.
17. Ченг Ф. Ли Финансы корпораций: теория, методы и практика / Ф. Ли Ченг, И. Финнерти Джозеф. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 688 с.

References

1. Zahors'kyu B. C. Finansy: Navch. posib. / B. C. Zahors'kyu, O.D. Vovchak, I.H. Blahun, I.R. Chuy. – 2-he vyd., ster. – K.: Znannya, 2008. – 247 s.
2. Bilyk M.D. Osnovy byudzhetuvannya : navch. posib. / [M. D. Bilyk, R. I. Zavorotniy, L. I. Danilova ta in.] ; ker. kol. avt. i nauk. red. d-r ekon. nauk, prof. M. D. Bilyk. – K. : KNEU, 2009. – 454 s.
3. Blank Y.A. Stratehyya y taktyka upravlenyya fynansamy / Y.A. Blank. – K. : MP «YTEM ltd» : SP «ADEF-Ukrayna», 1996. – 534 s.
4. Huzenko O. P. Finansove planuvannya na promyslovykh pidpryyemstvakh / O. P. Huzenko // Finansy Ukrayiny – 2003. – #11. – S. 73 – 76.
5. Kramarenko H.O., Chorna O.Ye. Finansovy menedzhment Pidruchnyk. – Kyiv: Tsentр uchbovoyi literatury, 2009. – 520 s.
6. Kyrylenko O.P. Finansy (Teoriya ta vitchyznyana praktyka): Navch. posibnyk. – Ternopil': Ekonomichna dumka – 2000. – S.-15-18.
7. Kunev Yu.D. Upravlinnya v mytniy sluzhbi: Pidruchnyk: Za zah. red. Yu.D. Kuneva / Yu D Kunev. – K.: Tsentр navchal'noyi literatury, 2006.
8. Onyshchenko S.V. Finansove planuvannya – osnovnyy element upravlinnya finansamy pidpryyemstva // Finansy Ukrayiny – 2000 – #9.
9. Robson A. P. Fynansovoe planyrovanye y kontrol' /A. P. Robson. – M. : YNFRA, 1996. – 480 s.
10. Semenov H.A. Finansove planuvannya i upravlinnya na pidpryyemstvakh : [navchal'nyu posibnyk] / H.A. Semenov, V.Z. Buhay, A.H. Semenov, A.V. Buhay. – K. : Tsentр uchbovoyi literatury, 2007. – 432 s.
11. Slav'yuk R. A. Finansy pidpryyemstva : navch. posib. / R. A. Slav'yuk. – K. : TsUL, 2002. – 323 s.
12. Sukhareva L. A. Kontrollinh – osnova upravlenyya byznesom / L. A. Sukhareva, S. N. Petrenko. – K. : Nyka-Tsentр, Э'l'ha, 2003.
13. Fylymonenkov A. S. Fynansы predpryyaty / A. S. Fylymonenkov. – K. : Nyka-Tsentр, Э'l'ha, 2002. – 280 s.
14. Finansy pidpryyemstv: Pidruchnyk / Kerivnyk avt. kol. i nauk. red. prof. A. M. Poddyer'ohin. 3-tye vyd., pererob. ta dop. – K.: KNEU, 2001. – 460 s.
15. Finansovy menedzhment H.H. Kireytsev, Zhytomyr: ZhITI, 2001. – 440 s.
16. Khan D. Planyrovanye y kontrol': kontseptsyya kontrollynha / D. Khan ; [per. s nem. ; pod red. L. H. Holovacha, M. L. Lukashevycha]. – M. : Fynansы y statystyka, 1997.
17. Khassy D. Stratehyya y planyrovanye : Rukovodstvo menedzhera / D. Khassy. – SPb. : YD «Pyter», 2001. – 384 s.

18. Chenh F. Ly Fynansы korporatsyy: teoryya, metody y praktyka / F. Ly Chenh, Y. Fynnerty Dzhozef. – М. : YNFRA-M, 2000. – 688 s.

Янковская В. А., Хижняк А.Н.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПЛАНИРОВАНИЯ И ПРОГНОЗИРОВАНИЯ НА ПРЕДПРИЯТИИ

В статье проанализирована сущность финансового планирования как неотъемлемой части управления предприятием. Определены цели финансового планирования: экономический рост предприятия и достижение экономического и социального эффекта на предприятиях. Также освещены основные задачи финансового планирования, выполнение которых обеспечит успешное управление предприятием. Согласно основных мероприятий финансового планирования, определены его составляющие элементы: центр доходов и центр затрат предприятия. Предложенная схема интегрированного общего планирования, что дает возможность обеспечить финансовое равновесие. Рассмотрены основные элементы и охарактеризованы классификационные признаки финансового прогнозирования. Выделены три класса методов прогнозирования: экстраполяция, моделирование, опрос экспертов. Определена общая типовая методика прогнозирования, включая этапы ее исследования. Это позволяет разрабатывать прогнозы высокой достоверности и точности для повышения уровня объективности и обоснованности разработки целей на предприятии. Охарактеризованы следующие главные функции финансового прогнозирования как научный анализ процессов и тенденций, причинно-следственных связей хозяйственного развития в конкретно-исторических условиях и выявление проблем хозяйственного развития; оценка действия этих процессов в будущем; выявление возможных альтернатив развития в перспективе.

Ключевые слова: финансовое планирование, финансовое прогнозирование, предприятие, методики прогнозирования, функции финансового планирования и прогнозирования.

Yankovska V., Khyzhniak A.

THEORETICAL BASIS OF PLANNING AND FORECASTING THE ENTERPRISE

The article analyzed the nature of financial planning as an integral part of enterprise management. The purposes of financial planning such as enterprise growth and achieving economic and social impact on business are detected. It is also highlighted the main objectives of financial planning which implementation will ensure the successful enterprise management. According to the basic measures of financial planning its components are identified: they are income center and costs center of the enterprise. It is proposed the scheme of integrated planning activities, allowing to provide financial balance. The basic elements are described and classification criteria of financial forecasting are characterized. Three classes of forecasting methods are dedicated: extrapolation, modeling, experts interviewing. The general method is typical forecasting is determined including the stages of its research. It allows to make forecasts of high reliability and accuracy to improve the objectivity level and validity of the development goals for the enterprise. It is characterized such main functions of financial forecasting as scientific analysis of processes and trends, causal connections of economic development in specific historical conditions and detecting the problems of economic development; evaluation of these processes in the future; detection of possible alternatives in perspectives.

Keywords: financial planning, financial forecasting, enterprise, forecasting methods, functions of financial planning and forecasting.

Стаття надійшла до редакції 28.02.2015 року